

IZ NAŠIH MLJEKARA

Milorad Rajić, Svetozarevo
Mlekara komunalnog preduzeća »1 Maj«

RAD I USLOVI ZA UNAPREĐENJE MLEKARSTVA NA PODRUČJU SREZA SVETOZAREVO

Kada je kolektiv komunalnog preduzeća »1 Maj« Svetozarevo u januaru ove godine proslavljao puštanje mlekare u pogon, koja je od toga dana otpočela rad kao pogon u sastavu pomenutog preduzeća, proizvođači i potrošači mleka ovog kraja obradovali su se objektu takve vrste. Malo je krajeva u Srbiji koji imaju tako idealne prirodne i materijalne uslove za razvoj mlekarstva. Prema najnovijim podacima, ovo područje raspolaže sa oko 32 hiljade muznih krava prema podacima Statističkog ureda

Prijemna rampa mlekare komunalnog preduzeća »1. Maj«
iz Svetozareva

opštine, dok se perspektivnim planom razvoja stočarstva sreza, predviđa do kraja 1962. godine nabavka još oko 6.000 priplodnih grla.

Pre i za vreme Drugog svetskog rata u Svetozarevu je radila fabrika suhomesnate robe, a bila je vlasništvo nekog stranog državljanina. Ova fabrika imala je u svom sastavu i odeljenje za preradu mleka. Maslac je izvožen za Italiju, dok je obrano mleko iskorišćavano za ishranu živine. S vremena na vreme u toku leta pojavio bi se po koji pečalbar, te bi za svoj račun otkupljivao mleko po okolnim selima i prerađivao ga u kačkavalj. Inače, najpoznatiji mlečni proizvodi u ovim, a posebno u planinskim krajevima je takozvani beli srpski sir u kriškama, koji su najviše izrađivali vlaški ovčari, nažalost, vrlo primitivno i nehigijenski. Ovaj način primitivnog mlekarenja zadržao se i danas po okolnim planinskim predelima ovog područja. Taj rad je, uglavnom, sezonskog karaktera. Naglim porastom stočarske proizvodnje pojavio se i znatan tržišni višak

na ovom području. Prišlo se podizanju mlekarskih objekata. Prvo je izgrađena mlekara u Svilajncu čiji je kapacitet 5.000 litara na dan. Zasad ona radi kao pogon za praktičnu obuku đaka Srednje poljoprivr. škole u Svilajncu. Prošle godine kolektiv Komunalnog preduzeća »1 Maj« iz Svetozareva uz pomoć Narodnog odbora opštine izgradio je mlekaru čiji je kapacitet oko 8.000 litara na dan. Pripremljena su sretstva i za izgradnju mlekare u Čupriji čiji će kapacitet biti oko 25—30 hiljada litara, dok će oko 80 procenata svog kapaciteta dobivati sa poljoprivrednog dobra »Dobričevo« iz Čuprije.

Izgradnjom već postojećih mlekarskih objekata, pružila se proizvođačima mleka mogućnost, da plaširaju sav tržišni višak mleka po relativno visokim cenama. Dok bi pak mlekara u Svetozarevu eventualnim radom u dve smene, i korišćenjem svog punog kapaciteta mogla preradivati skoro sav tržišni višak mleka koji se pojavljuje na njenom području.

Mlekara u Svetozarevu za deset meseci rada kao probni pogon imala je pozitivan bilans. Uz ovo treba istaći, da je mlekara za ovo vreme koristila svoj kapacitet sa 50%. Ovo se svakako može smatrati kao uspeh, i može se očekivati da će mlekara s normalnim korišćenjem kapaciteta i van probnog pogona biti rentabilna.

Positivan bilans za navedeni period u prvom redu postignut je dobrom organizacijom u samoj mlekari: smanjenim troškovima u distribuciji (pošto je mleko prodavano u prodavnicama pored hleba), zatim pravilnim korišćenjem transportnih sretstava, uvođenjem u prodavnicu kiselog mleka i jogurta i dr. Sve je to doprinelo rentabilnijem radu mlekare.

Radi ilustracije navodimo strukturu desetmesečne proizvodnje:

1. pasterizovano mleko	28,3%
2. jogurt	14,7%
3. kiselo mleko	10,2%
4. kakao mleko	4 %
5. kazein	4,4%
6. prerada u sitni sir i maslac	37,2%
7. ostalo	1,2%

Iz gornjih podataka vidi se da mlečni napici zauzimaju u proseku 25% od ukupne proizvodnje za pomenuti period, što je imalo svoj pozitivan odraz na rentabilitet proizvodnje.

Što se pak tiče same proizvodnje mleka, tu postoje ozbiljni zadaci same mlekare kao i drugih u pogledu poboljšanja kvaliteta mleka, držanja i nege stoke. Pored ovoga mora se raditi na uzdizanju stručnih kadrova, što će takođe pridoneti kvalitetu proizvoda, a u vezi s ovim i boljem rentabilitetu.

MLJEKAR — SIRAR, rođen god. 1932., oženjen, otac dvoje dece, s položenim ispitom za kvalificiranog radnika i radnim stažom od 10 godina nakon položenog ispita, a sada na dužnosti poslovođe, traži odgovarajuće namještenje.

Ponude slati na Uredništvo »Mljekarstvo«, Zagreb I, Ilica 31/2III.